

STANDVAST WONEN
t.a.v. dhr. J.P. Veldhuis MSc RE
Postbus 389
6500 AJ Nijmegen

Datum 13 oktober 2016
Kenmerk BE/2016/202/r
Uw kenmerk Email d.d. 1 juli 2016
Auteur(s) ing. T.J.P. den Otter
Projectleider ing. C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4
4181 AB Waardenburg

t 06-44179899
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326
BTW NL1182.37.020.B01
KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Koningstraat en Schriksestraat te Afferden

Aan de Koningstraat en Schriksestraat te Afferden is Standvast Wonen voornemens om drie woningen te realiseren. Het plangebied bestaat uit een braakliggend terrein/grasveld met een karakteristieke rode beuk. De rode beuk is opgenomen in de beoogde situatie. Het vigerend bestemmingsplan voorziet niet in de ontwikkeling van drie woningen.

De voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Het is bij ruimtelijke ontwikkeling van dit formaat wettelijk verplicht onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijke effecten daarop. Middels deze ecologische quickscan wordt de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

In opdracht van Standvast Wonen stelt Wintraecken Advies een wijzigingsplan op. Wintraecken Advies heeft Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid. In de voorliggende beoordeling zal indien relevant bij conclusies en aanbevelingen de consequenties ten aanzien van de Wet natuurbescherming (per 1 januari 2017 van kracht) cursief worden benoemd.

Onderzoeksdoel

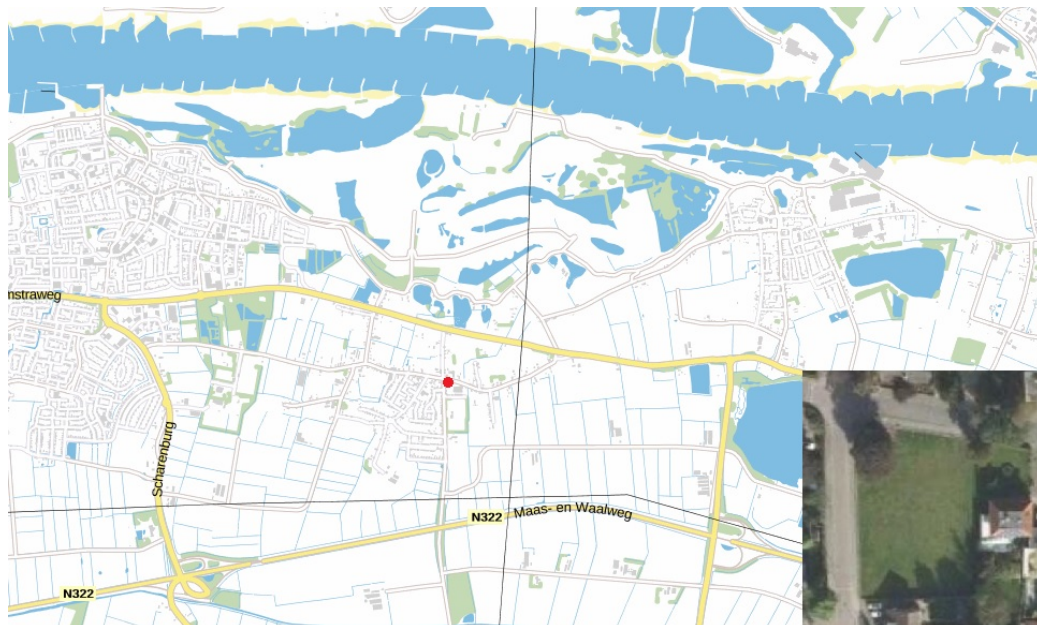
Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid (o.a. bescherming van gebieden)?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Koningstraat en de Schriksestraat binnen de bebouwde kom van het dorp Afferden. Op de planlocatie zijn geen gebouwen gesitueerd. Het gehele terrein bestaat uit een grasveld met een lage omheining. Tevens staat er een rode beuk die behouden blijft. De Koningstraat en Schriksestraat vormen beide een drukke doorgaande weg in het dorp. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie wordt aan de noordzijde begrensd door de Koningstraat, aan de oostzijde door een muur en haag op een perceel aan de Koningstraat, aan de zuidzijde door een muur en een haag op een perceel aan de Schriksestraat en aan de westzijde door de Schriksestraat. De directe omgeving wordt gekenmerkt door dorpelijke structuren, als een kerk, sportvelden, woonwijken, speelplaatsen en openbaar groen. Op ca. 850m ten zuiden van de planlocatie is de provinciale weg de Maas en Waalweg (N322) gelegen; op ca. 2km ten noorden is de rivier de Waal gelegen en op ca. 2km ten noordoosten is het dorp Deest gesitueerd.

Figuur 1 De rode stip weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Koningstraat t.h.v. de Schriksestraat te Afferden bij benadering (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Functieverandering en effecten

De beoogde situatie betreft de realisatie van 3 woningen en is permanent van karakter. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- verwijderen groen: t.b.v. sloop en nieuwbouw wordt vegetatie verwijderd
- vergraven braakliggend perceel: herinrichting ruimte tot bouwrijpe fase (grondverzet e.d.);
- realisatie nieuwe kavels met woningen: diverse timmer-, beton-, metsel-, elektra- en loodgieterswerkzaamheden alsmede allerhande kleine bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein/erf; allerhande (straat)werkzaamheden.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 12 juli 2016. De inventarisatie is uitgevoerd op de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 6/8 bewolkt, 20° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 wordt de huidige Flora- en faunawet samen met de Boswet en Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder de Wet natuurbescherming vervallen de huidige tabellen 1, 2 en 3 waarin de beschermde soorten zijn opgenomen. Tevens zijn er circa 200 soorten niet langer beschermd en worden enkele bedreigde soorten toegevoegd. De soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kunnen voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingbesluit nemen en hierin onderscheidt maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten. Naar verwachting zullen de thans licht beschermde soorten in de Wet natuurbescherming worden opgenomen in het vrijstellingbesluit.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Gedurende het veldbezoek zijn op de planlocatie geen beschermde vaatplanten aangetroffen (Ff-wet; tabel 2 & 3). Op en rondom de planlocatie zijn onder andere: rode klaver, madelief, engels raaigras, witte klaver, raapzaad, rode beuk, stinkende gouwe, linde, beukhaag, zachte ooievaarsbek, kruipende boterbloem, robertskruid, veldzuring, margriet en gewoon barbarakruid waargenomen. Gelet op de staat en gebruik van het terrein, dispersie en habitatpreferentie van beschermde vaatplanten is het aannemelijk dat dergelijke soorten niet voorkomen op de planlocatie. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen dan ook worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen en/of individuen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. Gelet op de staat en het gebruik van de locatie is een essentiële functie ten aanzien van grote in het wild levende zoogdieren en kleinere zwaarder en strikt beschermde grondgebonden zoogdieren uitgesloten. Echter zullen licht beschermde soorten als mol, egel, konijn, huismuis en eventueel veldmuis de planlocatie sporadisch betreden. Voor licht beschermde soorten kan bovendien een essentiële functie worden uitgesloten. Dergelijke soorten zijn daarnaast dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende geschikt leefgebied aanwezig is. Negatieve effecten op beschermde zoogdieren kunnen worden uitgesloten.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) huizen met kieren en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Gezien het ontbreken van bebouwing, laanvormige structuren en holtes in de rode beuk zijn significant negatieve effecten ten aanzien van vleermuizen uitgesloten.

Amfibieën en reptielen

Gedurende het veldbezoek zijn geen zwaarder en strikt beschermde amfibieën en reptielen waargenomen. In de omgeving is enkel het voorkomen van rugstreepad bekend (waarneming.nl, 2001-2016). Gelet op de habitatpreferentie van beschermde soorten heeft de locatie aannemelijk geen functie voor beschermde reptielen, tevens is er geen oppervlaktewater in de directe omgeving van de planlocatie en zijn effecten op hydrofiele soorten zoals poelkikker (kleine groene kikker) en Europese meerkikker (grote groene kikker) uitgesloten.

De rugstreepad (Ff-wet tabel 3) is een typische pionierssoort. Het optimale habitat bestaat uit een dynamische zandig gebied met een natuurlijk of door de mens veroorzaakt pionierkarakter (Creemers & Van Delft, 2009). De huidige situatie van de beoogde ontwikkellocatie en het terrein is ongeschikt voor de soort. Gedurende de sloop- en bouwwerkzaamheden kan het door de rugstreepad geprefereerde habitat ontstaan. Uit verspreidingsdata van de soort blijkt dat deze binnen 2km (ten zuidwesten van het dorp Deest) van de planlocatie voorkomt. Gezien dat de planlocatie gelegen is aan de noordoostelijke grens van het dorp Afferden is het mogelijk dat de rugstreepad de planlocatie zal bevolken gedurende de ruimtelijke ontwikkelingen. Indien er maatregelen getroffen worden om te voorkomen dat de soort de planlocatie gedurende de werkzaamheden betreedt zijn effecten op de soort uitgesloten.

Minder watergebonden amfibieën als gewone pad en bruine kikker maken mogelijk gebruik van schaduwrijke en relatief vochtige plaatsen op de locatie. Voor deze soorten geldt overigens dat een essentiële functie kan worden uitgesloten. Bovendien geldt voor deze soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Mits maatregelen getroffen worden ten aanzien van de rugstreepad kunnen significant negatieve effecten op zwaarder en strikt beschermde amfibieën en reptielen uitgesloten worden.

Vissen

Op de locatie en de omliggende percelen is geen oppervlaktewater aanwezig, effecten op (beschermde) vissen zijn uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelde aangetroffen. Enkel de algemene en licht beschermde atalanta is aangetroffen. Op de locatie zijn geen typische elementen als waardplanten en vennetjes aangetroffen die duiden op de mogelijke aanwezigheid van kwetsbare en zeldzame ongewervelde. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater zijn effecten op watergebonden insecten, libellen en overige ongewervelde uitgesloten. Op basis van landelijke verspreiding, habitatpreferentie alsmede het ontbreken van specifieke kenmerken en waardplanten kunnen een essentiële functie voor en het voorkomen van beschermde ongewervelde en effecten hierop uitgesloten worden.

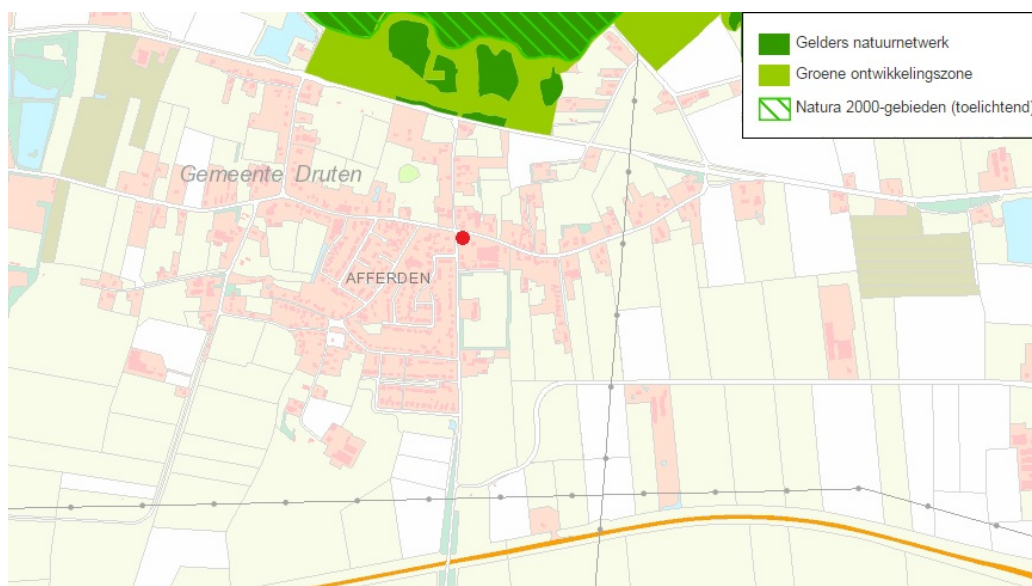
Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten waargenomen: putter, huismus, boerenzwaluw en boomkruiper. De waarnemingen betreffen zowel foeragerende als rustende en overvliegende vogels. Er zijn geen nesten aangetroffen. Tevens worden jaarrond beschermde nesten niet verwacht op de planlocatie. De rode beuk is geschikt als nestlocatie voor algemene broedvogels. De rode beuk blijft behouden en er worden geen werkzaamheden in de directe omgeving uitgevoerd, effecten op broedvogels zijn derhalve uitgesloten.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Landschap, Nationaal Park of Natuurnetwerk Nederland. Binnen een straal van 3 kilometer zijn het Natura 2000 gebied 'Rijntakken' en diverse NNN (Natuurnetwerk Nederland) structuren gelegen (figuur 2).

De ontwikkeling vindt plaats in de kern van Afferden. Ten noorden, op een afstand van 550m, is het Natura2000 gebied 'Rijntakken' gelegen. De ontwikkeling zal een zeer lichte verkeersaantrekkende werking hebben. De nieuwe woningen zullen energiezuinig zijn en relatief weinig NOx uitstoten. De nieuwbouw leidt tot een tijdelijke toename in stikstofdepositie. Een toename in stikstofdepositie kan een effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Echter leert de ervaring dat het projecteffect bij soortgelijke en grotere projecten en kwetsbare habitats dat de stikstofdepositie onder de drempelwaarde van 0,05 mol/hectare blijft. Tevens geldt voor de overige effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot het Natura2000 gebied per definitie te groot is.

Figuur 2 De rode stip weergeeft de ligging van de planlocatie bij benadering. De locatie maakt geen onderdeel uit van een beschermd gebied. In de directe nabijheid zijn het Natura 2000 gebied 'Rijntakken' en diverse NNN structuren (Gelders Natuurnetwerk) gesitueerd (bron: flamingo.prvgld.nl).

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaarder en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). De planlocatie heeft geen functie voor vleermuizen. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. Gedurende de werkzaamheden kunnen rugstreppadden de planlocatie bevolken.

Voor algemene en licht beschermde soorten (Ff-wet, tab. 1) geldt vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het aantasten van het leefgebied van deze soorten ontheffingsplichtig is. Voor deze 'overige soorten' geldt dat op provinciaal niveau mag worden bepaald in welke mate een soort beschermd moet worden. provincie Gelderland in haar ontwerp Actualisatieplan Omgevingsverordening (december 2016) regels opgenomen naar aanleiding van de nieuwe Wet natuurbescherming. In bijlage 28 van deze verordening zijn de soorten opgenomen waarvoor vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. De potentieel aanwezige soorten op de locatie betreffen alle soorten waarvoor vrijstelling geldt.

- De ruimtelijke ingrepen leiden mogelijk tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Overige beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen conform de Flora- en faunawet en Wet natuurbescherming worden niet verwacht.
- De werkzaamheden leiden aannemelijk niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie is geen onderdeel van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Landschap, Nationaal Park of Ecologische Hoofdstructuur. Effecten als gevolg van externe werking zijn uitgesloten.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- Het terrein wordt gedurende graaf- en grondverzetwerkzaamheden in de periode maart t/m augustus ontoegankelijk gemaakt voor rugstreppadden. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van stevig plastic of worteldoek van 50 centimeter hoog en minimaal 10 centimeter ingegraven in de grond. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken moeten zodanig geplaatst en beheerd worden dat ze hun functie te allen tijde kunnen vervullen. Een ander voorbeeld is te voorkomen dat geschikt voorplantingspoelen en verblijfplaatsen ontstaan. Om dit te voorkomen dient het terrein regelmatig geëgaliseerd te worden en eventuele puinhopen en/of groenafval direct verwijderd te worden.

Bijzonder bepaling ten aanzien van rode beuk

De rode beuk staat genoteerd op de Groene Kaart van de Gemeente Druten en dient gehandhaafd te worden. Vanwege de waarde van de boom op de locatie zal er nooit geen sprake mogen zijn van kap. Standvast Wonen zal hiertoe met de gemeente Druten een overeenkomst sluiten waarbij de boom volledig eigendom blijft van de Standvast Wonen en deze verantwoordelijk is voor een duurzaam voortbestaan hiervan of de beuk wordt (samen met de bijbehorende grond) eigendom van de gemeente Druten waarbij het onderhoud deels wordt afgekocht door Standvast Wonen.

Literatuur

- Anonymus, 2014. Soortenstandaard Rugstreeppad *Bufo calamita*. © Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Versie 2.0. December 2014.
- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravon)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Websites

www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.waarneming.nl
www.libellennet.nl
www.vlinderstichting.nl
www.zoogdierenvereniging.nl
www.ravon.nl
www.wilde-planten.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

ing. T.J.P. den Otter

Bijlage 1 Fotografische impressie

Bijlage 2 Ecologie Rugstreeppad

© BLOM ECOLOGIE
KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen binnen de bebouwde kom van het dorp Afferden. Standvast Wonen is voornemens om 3 woningen te realiseren.

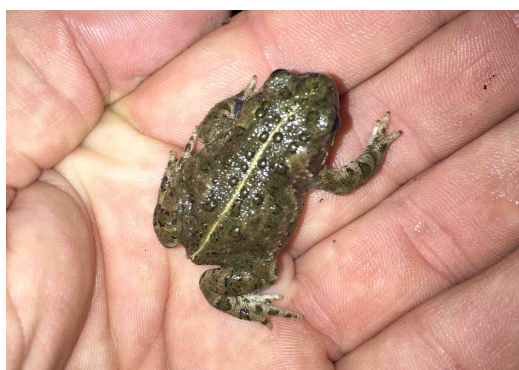
Figuur 2 De planlocatie bestaat uit een grasveld met een grote rode beuk. Gezien de voorgenomen ingrepen en de staat en gebruik van het terrein zijn vaste rust- en/of verblijfplaatsen van zwaarder en strikt beschermde soorten uitgesloten.

Bijlage 2 Ecologie rugstreeppad

Herkenning

De rugstreeppad (*Bufo calamita*) is middelgrote pad met een lengte van circa 4,5-7 cm en korte poten. De rug heeft een grijsbruine kleur met groenige vlekken, de buik is lichtgrijs met grijszwarte vlekken. Over de gehele rug is karakteristieke lichtgele lengtestreep afgetekend. De ogen zijn geelgroen met een horizontale pupil. Mannetjes zijn in de paartijd te onderscheiden van vrouwen door een paars/blauwe verkleuring van de keel. De rugstreeppad heeft een typische en harde roep die over een afstand van 1-3 kilometer hoorbaar is (Creemers & Van Delft, 2009).

De larven van rugstreeppad zijn maximaal 2,5 centimeter lang en zwart van kleur. Oudere larven hebben een lichte keelvlak en soms een rugstreep (Diepenbeek & Creemers, 2006).

Gedrag

De rugstreeppad is een typische pioniersoort die opportunistisch profiteert van tijdelijke gunstige omstandigheden. Klimatologische veranderingen vormen in sterke mate een trigger voor migratie, voortplanting en dergelijke. Onderstaande periodes zijn dan ook indicatief. De overwintering vindt plaats van oktober/november tot en met maart. De eerste dieren kunnen vanaf begin maart de overwinteringslocatie verlaten om vervolgens al dan niet direct door te trekken naar de voortplantingslocaties. Mannen komen hier doorgaans eerder aan dan vrouwen (Creemers & Van Delft, 2009). De voortplanting vindt plaats van april-september met een hoogtepunt van half april-mei.

Habitat en verblijfplaatsen

Het geprefereerde habitat van de rugstreeppad bestaat uit een dynamisch milieu met vergraafbaar zand of fijne grond en pionierskarakter. Veelal bestaan deze uit onbeschaduwde laagbegrunde terreinen met een macroreliëf.

De vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort kunnen worden onderscheiden in het voortplantings-, zomer- en overwinteringshabitat. Het voortplantingshabitat is aquatisch de overige habitats terrestrisch. De functionele leefomgeving bestaat uit het terrein in en tussen deze habitats.

De voortplantingslocatie bestaat uit veelal temporele, ondiepe en vegetatieloze wateren. Voorbeelden hiervan zijn greppels, rijsporen, regenplassen en geschoonde sloten. De zomer en winterlocaties bevinden zich in hoogwatervrije terreinen. Voor de overwintering gebruikt de rugstreeppad bestaande (muizen)holletjes, graaft zich in of kruipt onder materialen zoals: stenen, boomstammen, banden en houtstapels. Voorwaarde voor het winterhabitat is dat deze plaatsen vorstvrij moeten zijn.

Populatieomvang

Rugstreeppadden verspreiden zich in diverse richtingen waardoor de minimale populatie omvang en bijbehorend oppervlakte voor de gunstige staat van instandhouding locatiespecifiek is. Als vuistregel wordt gehanteerd dat een populatie minimaal uit 50-200 dieren bestaat en in verbinding staat met andere populaties (Anonymus, 2011).